

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 2.

TELEFON ŠTEV. 2832.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Italijanske spletke.

Ne samo v Jugoslaviji, temveč tudi drugod po svetu vlada prepričanje, da najbrže ne bi doživeli zadnjih napadov makedonstvujuših, če ne bi bili ti prepričani, da jih bo ščitila Italija. Mogoče ni to prepričanje makedonstvujuših v vsakem oziru utemeljeno, da pa obstoji, je dejstvo. In vrhu tega ni to mnenje niti brez podlage. Zakaj, če je le mogla, je Italija vedno spletkarila proti nam in naj so vladali v Italiji fašisti ali nefašisti. Spoznali smo to ob priliki koroškega plebiscita, spoznali ob priliki raznih mejnih sporov z Albanijo in spoznali ob vsakem sporu, ki smo ga imeli z enim naših sosedov. Ni čuda, če so vsled tega prišli makedonstvujušči do prepričanja, da bo Italija vedno za tistega, ki je proti Jugoslaviji in da so zato računali na italijansko podporo v vsakem slučaju.

In najbrže se niso niti urezali, kajti italijanske spletke proti nam so postale že pravilo in vse kaže, da bodo ostale tudi nadalje. To pa predvsem vsled notranjega položaja v Italiji.

Ze pred vojno je bolehalo Italija vsled nerešenega agrarnega vprašanja. Po vojni se je to vprašanje še poostriilo, njegova rešitev pa je danes bolj nemogoča, ko pred vojno. Italijanski veleposelniki so gospodarski položaj in niti misliti ni na rešitev kolonskega vprašanja. Enako je osamosvojitve italijanske industrije od tujega kapitala danes bolj nemogoča ko pred vojno. Slabo državno gospodarstvo je le še povečalo upliv tujega kapitala v Italiji in zlasti še po zadnjem ameriškem posojilu.

Ni zato čuda, če je gospodarski položaj v Italiji vedno težji in če narašča brezposelnost v naravnost velikih razmerah. Povsodi manjka denarja in izsečevanja postaja vedno večje, da se je pričela za velike prekomorske družbe naravnost zlata doba.

Vse to rodi seveda nezadovoljstvo, ki je tem večje, ko italijanski državljani vidi, kako se na drugi strani zapravlja denar. Fašistovska milica velja Italijo velikanske zneske in vedno novi izdatki za vojsko stalno povečujejo gospodarsko krizo v državi. Te izdatke je treba na kakršenkoli način utemeljiti in v tem je glavni vzrok, da nikdar ne počivajo italijanske spletke proti nam. Naravnost v glavo hočejo ubiti sedanji mogotci italijanskemu državljanu, da je vsak hip možna vojna za popolno izvojevanje velikih italijanskih ciljev in zato ne puste, da bi zavladalo mirno razpoloženje in zato skušajo vedno znova razburiti italijanske državljane.

Varnostna zaklopnica za nevzdržen notranji položaj naj bodo viharji v zunanji politiki in to je glavni smisel vseh italijanskih spletk. In čim slabša bo pozicija fašistovskega režima, tem večje in ostrejšše bodo italijanske spletke. Naravnost barometer za notranje politično krizo v Italiji so te spletke in jasen dokaz, da je kriza fašizma vedno bližja.

Zato tudi ni računati, da bi se italijanske spletke le v najmanjši meri zmanjšale, temveč bodo še narasle, ker je fašizem v vedno večji nevarnosti. Zavedati se moramo, da fašizem potrebuje nesigurno zunanjo situacijo in da je zato naša glavna naloga, da čim bolj podpiramo vsako stremženje, ki more utrditi mir. Zato je bilo nad vse pravilno, da je naša vlada v bolgarskem vprašanju postopala zmetno, ker nihče ne bi bil bolgarsko-jugoslovanskega konflikta tako vesel kot Italija, ki je že mislila, da bo pri tem sporu, na — tertius gaudens.

Italijanskih spletk ni mogoče preprečiti, pač pa je mogoče jih obzvesti. To pa le, če ostanemo mirni in posvečamo vso svojo skrb notranji konsolidaciji dr-

Centrumaši za koalicio radikalov, radičevcev in SLS.

Beograd, 13. oktobra. Centrumaši med radikali ponavljajo svojo tendenco, da se sestavi nova koalicija, če bi se današnja vladna koalicija porušila. Nova koalicija bi bila za radikale prirednejša. Vanjo bi šli radikali, radičevci in dr. Korošec. Oni stoje v stiku z zastopniki HSS. Sedaj delajo na to, da bi Radiča ločili od Pribečevića. Radikali zatrjujejo,

da vstop radičevcev ne bo povzročil nobenih ovir, samo da se Radič odreče Pribečeviću. Razgovori so za zdaj še neobvezni. Trdi se pa, da je že določeno, da bi v vladi radikali-radičevci-dr. Korošec radičevci dobili štiri resore, Slovenci pa dva. Kakor poudarjajo radikalni centrumaši, je dr. Korošec že načelno pristal na tako kombinacijo.

Seja vlade.

Beograd, 13. oktobra. Sinoči od 6. do 10. zvečer se je vršila seja ministrskega sveta. Na seji je predsednik vlade Vukičević pozval vse ministre, da je treba preiti na delo. O politični situaciji se je s posameznimi ministri že prej razgovarjal. Zdaj so prebredele zapreke, ki so prej ovirale delo. Ministri naj sedaj predložijo zakonske načrte, ki so že gotovi, da se more že danes ugotoviti, kateri lahko pridejo pred narodno skupščino.

Na to so ministri prišli s svojimi poročili in načrti, ki so gotovi v njihovih resorih in napravljeni je bil načrt, po katerem naj se li osnuki zakonov predložijo skupščini.

Po seji ministrskega sveta so ministri razlagali projekte svojih resorov. Vsi ministri so trdili, da na seji ni bilo niti govora o politiki.

Minister za javna dela je poročal o načrtu za zgraditev poštov.

Ministr za finance je poročal o proračunu za prihodnje leto. Naglašal je, da je zelo zadovoljen z delom posameznih ministrov pri sestavljanju proračuna, ker se vidi, da so stvar vzeli prav resno. Finančni minister je predložil tudi zakonski načrt o izenačenju davkov. Ker la zakon ne more stopiti v veljavo pred 1. januarjem 1928, se bo na temelju člena 314 finančnega zakona predložila uredba o znižanju davkov.

SKUPŠČINA SE SESTANE V PONEDELJEK.

Beograd, 13. oktobra. Začasni predsednik narodne skupščine dr. Ninko Perić je imel včeraj po seji ministrskega sveta krajšo konferenco z g. Veljo Vukičevićem. Govorila sta o današnji seji načelnikov skupin v zvezi z debato o verifikaciji mandatov v plenumu narodne skupščine. Dr. Perić je Vukičevića obvestil, da so načelniki skupin pristali na to, da se ne upošteva določeni rok treh dni, ki bi moral preteči od predložitve poročila verifikacijskega odbora narodni skupščini pa do začetka razprave o tem predmetu. Dosežen je sporazum o dnevu sklicanja plenuma narodne skupščine. Poročilo verifikacijskega odbora se bo takoj natisnilo in razdelilo med poslance. Plenumu narodne skupščine se bo hkrati izročilo poročilo večine in manjšine verifikacijskega odbora. Po današnjem položaju izgleda, da se bo na današnji konferenci načelnikov skupin dosegel sporazum, da se narodna skupščina za ponedeljek 16. t. m. skliče na zasedanje in da se bo takoj začela razprava o verifikaciji mandatov.

VEČINA DEMOKRATSKEGA KLUBA ZA KOALICIJU Z RADIKALI.

Beograd, 13. oktobra. Kakor se doznava iz vladnih vrst, so demokrati-

stave. S tem pa dosežemo še drugo veliko stvar. Čim bolj se konsolidiramo mi in čim bolj raste na drugi strani v Italiji odpor proti režimu, tem lažja bo tudi naša situacija v zunanji politiki in tem manj bodo nevarne italijanske spletke.

To uredbo bo predložil minister finančnemu odboru, kakor hitro bo sestavljen.

Minister za vere in minister za prosveto sta tudi predložila svoje zakonske načrte. Izjavila pa sta, da ti načrti niso tako važni in da spadajo v drugo vrsto.

Največ časa je porabil za poročilo poljedelski minister, ki je referiral o zakonskih načrtih, ličočih se melioracij in kreditov, ki so potrebni za to. — Danes se sestane odbor za podporo po elementarnih neizgledah oškodovanim. Poljedelski minister je zahteval tudi sprejetje zakona o posojilu, ki naj se najame za melioracije. Predložil je dalje projekt zakona za povzdigo živinoreje in za preskrbo vode v krajih, kjer nimajo vode.

Minister za socialno politiko je zahteval pooblastilo, da se na temelju finančnega zakona sprejme uredba, s katero naj se uredi stanovanjsko vprašanje. Ta uredba bi prišla v finančni odbor še pred 1. novembrom t. l.

Poljedelski minister je dalje zahteval, da se ustavi kolonizacija v Južni Srbiji dokler ne bo sprejel zakon o agrarni reformi. Minister za agrarno reformo se je s tem strinjal.

H koncu je dobil še prometni minister nekatere kredite za nabavo železniškega materiala.

ministri včeraj na konferenci z Vukičevićem konsolidirali, da je večina kluba brezpogojno za to, da se nadaljuje današnja koalicija. Izdani komuniké ni rezultat pravega razpoloženja kluba, temveč je bil sprejet samo pod suglesljo nekaterih članov kluba, ki so hoteli zadovoljiti g. Davidovića. Zato ni dvoma, da bo sedanja koalicija delala naprej.

MARINKOVIĆ SE VEDNO BOLAN.

Beograd, 13. oktobra. Zunanji minister dr. Velja Marinković tudi včeraj ni prišel iz svojega stanovanja. Včeraj popoldne sta mu o tekočih poslih poročala pomočnik ministra Pavlović in generalni direktor ministrstva Milan Jovanović.

KOMBINACIJE O REKONSTRUKCIJI VLADE.

Beograd, 13. oktobra. V političnih krogih so sinoči delali kombinacije za sledenje do beograjskih ulicah. Ker je bilo ob istem času mnogo ljudi po ulicah, so se množice ustavljale in prirejele kralju burne ovacije. Ovacije so dosegle višek okrog pol 8., ko se je kralj vračal v dvor.

OVACIJE PREBIVALSTVA KRALJU.

Beograd, 13. oktobra. Včeraj se je kralj v spremstvu svojega adjutanta šel na beograjskih ulicah. Ker je bilo ob istem času mnogo ljudi po ulicah, so se množice ustavljale in prirejele kralju burne ovacije. Ovacije so dosegle višek okrog pol 8., ko se je kralj vračal v dvor.

Verifikacijska debata bo skrajšana.

Beograd, 13. oktobra. Med sejo verifikacijskega odbora je skupščinski predsednik dr. Perić sklical načelnike parlamentarnih skupin, da se dogovore o skrajšanju debate v verifikacijskem odboru in eventualno tudi v skupščini. Povod za to je dalo predsedniku skupščine dejstvo, da bi morala debata v verifikacijskem odboru trajati še tri dni; za liskanje poročil bi bili potrebni nadaljnji trije dnevi; za poslavitev na dnevni red narodne skupščine je potreben en dan in za debato v plenumu skupščine šest dni. Ker je bilo včeraj 12. oktobra, bi se vsa stvar končala šele 25. oktobra. S tem bi bil prekoračen rok 20. oktobra, do katerega naj bi bili potrjeni vsi mandati. Načelniki skupin so izjavili, da se morajo o tem prej posvetovati s svojimi prijatelji in se z njimi o vsem domeniti. Zato so zahtevali, da se razgovori o tem nadaljujejo danes.

SEJA VERIFIKACIJSKEGA ODBORA.

Beograd, 13. oktobra. Popoldanska seja verifikacijskega odbora je razpravljala o pritožbah proti volitvam v sarajevskem volilnem okrožju. Bilo je več pritožb o polvorjenju zapisnikov in o tatvini kroglic. Čitanje pritožb je trajalo nad poldrugo uro. Polem se je prešlo na diskusijo, ki je bila zelo oslra. Do posebno ostrega prepira je prišlo med SDS in radikali, ki so bili v sarajevskem okrožju izvoljeni. Razprava je trajala okrog ene ure v največji razvnetosti. Na to je bila seja prekinjena dolje, da se vladna večina dogovori o glasovanju. Po konferenci vladne večine je sporočil predsednik odbora dr. Nikola Subotić, da je treba ugotoviti prej nekatera dejstva za verifikacijo mandata Milutina Popovića. Za to se razprava o tem odloži in se pride takoj na pritožbe o volitvah v travniškem okraju.

BODRERO NI PROTESTIRAL.

Beograd, 13. oktobra. Ker so nekateri italijanski listi, posebno »Giornale d'Italia« pisali, da je Bodrero te dni ob posetu zunanje ministra protestiral zaradi protitalijanskih manifestacij na zborovanju, ki se je vršilo v nedeljo v Beogradu, so se mnogi politični krogi zanimali, ali je res prišlo do tega protesta. Vprašali so o tem samega Bodrero, ko je odhajal iz predsedstva vlade. On pa je odgovoril, da ni napravil nobenega takega koraka. Naše zunanje ministrstvo ni dalo v tem oziru nobenih informacij. Ker je dr. Marinković bolan, se o tem ne more nič vedeti, saj je mogoče, da je protest ostal kar pri njem.

LONDONSKI TURNIR.

London, 13. oktobra. Predsinočnjim se je končalo drugo kolo kongresa svetovnih šahistov. Bogoljubov je porazil Thomasa, ki se je branil z vsemi silami, a je takoj v početku napravil napako, ki se ni dala popraviti. Partije Vidmar: Niemcović, Marshall: Yates in Relli: Colle so ostale remis. Na čelu sta Bogoljubov in Tartakower s po 1 in pol točke.

FINALNA TEKMA MED RAPIDOM IN SPARTO BO 30. T. M.

Dunaj, 13. oktobra. Ne glede na današnjo konferenco odbora za srednje evrop. cup so kapitani Rapida in Sparie že včeraj določili, da se bo finalna tekma odigrala 30. t. m. v Pragi, revanšna pa 12. novembra na Dunaju. Z Dunaja v Prago bo vozil poseben vlak »kibicev«.

Predpust v jeseni.*

Kdor pobližje motri rezultate naših zadnjih občinskih volitev, trezno in brez strankarsko-političnega vzhajenja, mora priti do zaključka, da takozvana »napredna« fronta ni prav nič pridobila, kljub lepi številni diferenci, ki jo izkazuje uradna statistika. Kajti prirastek, katerega se ta stranka tako otroško-naivno veseli, ni sveža mladika prave naprednosti, ampak je le šopek suhih, izumetničenih rož, kakršne si zatikajo za klobuk razni pravilne v predpustnem času.

Kdor dobro vidi, ve, da tvorijo ta prirastek ljudje, ki jim je blagor Ljubljane dovela briga, ljudje, ki se jim niti ne sanja, kaj nam pomenja v naših težkih dneh naša rodna gruda, kaj Slovenstvo in njun dobrobit. Vsek trezen mislec dobro ve, da so ta mala skupina ljudi, lastavice - selivke, deloma dijaštvo, oplojeno po raznih tujih težnjah, deloma drugi, bedniki, ki so izgubili svojo domovino, bodisi po sili razmer, deloma po lastni krivdi, ker so jo zapustili, oz. prodali.

Kakor gotovo vse to razumemo in ne zamerimo ne tem ne drugim, vendar tako gotovo drži dejstvo, da so bili ravno ti ljudje izjeto volilne tehtnice in da je »napredna fronta« le z njimi zmagała. Pavliše so našli svoje kurentne, vse to pa pomenja predpust in sicer predpust v jeseni. Kakor pa mora priti vse v svojem pravem času, veselje in žalost, tako tudi naš predpust ne bo pričaral solnce nad ljubljanski magistrat in ne živih mladik racionalnega gospodarstva. Zakaj — poznamo se po »knofih«.

Ni dvoma, da sta ostala oba bloka, konservativni in »napredni« tudi pri zadnjih volit-

vah v glavnem ena in ista po svojem številu, da sta le-ta sicer ravno tako zapisana svoji usodi, kakor vsaka druga politična stranka, ako ne vrši življenske funkcije, za katero je poklicana — vendar potek razpadanja po naravnih zakonih je prepočasen in ljudstvo preomejeno, da bi tako gnolobno samo pospešilo. Zato pa nastane nujno vprašanje, ali naj bo Ljubljana še dolgo odvisna od zgoraj opisane male peščice ljudi in ali naj le-ta še nadalje odločuje o njeni usodi, ali naj bo vprašanje gerentstva njena kronična bolezen ali naj nas še dolgo trapi kurentstvo?!

Mislamo, da je skrajni čas, da se volilni red mesta Ljubljane popravi in izpremeni.

Nikdo nam ne more očitati nedemokratičnosti. Gotovo je splošna volpilna pravica najlepši uspeh modernega socializma in Carlyle ni zaman dejal, da je to reforma vseh reform. Ali če je zakonska formula, po kateri se volitve vrše tako očitno zgrešeno, kakor v našem slučaju, da trapi vse pošteno in dobro misleče prebivalstvo, tedaj je treba tako napaka, pa najsibo še tako moderna — izrežati.

Dovolj je le »šale«! Ljubljana nujno potrebuje ljudi, ki vedo kaj je gospodarstvo in ki čutiljo odgovornost za svoje delo! Zato je edino pravo, da se ta naš jesenski predpust čimprej likvidira, če ne drugače, z rdečo tinto — iz Belgrada!

B. A. M.

* Objavljamo, čeprav se povsem ne strinjamo.

Dosedanji in bodoči razvoj evrop. manjšinskih kongresov.

Kratko razmotrivanje, tiče se izjave manjšin in Nemčije o izstopu.

Izjava, ki jo je prebral dr. Kaczmarek omenja delitev manjšin v slabotne in močne, ki naj služi v to svrhu, da se slabotne izključi iz kongresa in ki hoče sodelujoče manjšine zlorabiti kot instrumente za udržitve polit. gospodarstva močnih. Nočem tu preiskavati, odkod je izšla delitev v takozvane močne, imperijalistične in v takozvane slabotne, proletarske manjšine. Ker se manjšine, kateri jaz pripadam, gotovo ne more prištejati močnim, nimam proti delitvi nobenega ugovora, v kolikor lahko služi dokazu posebne potrebe varstva posameznih manjšin in v kolikor je seveda s potrebno relativiteto pojmovana. Tudi jaz sem ob času drugega narodnostnega kongresa pri pozdravnem govoru poudaril v raznih smereh se razkrivajoče razlike med narodnostmi. Seveda sem to storil, kot se mi je s stališča naših ciljev zdelo edino pravilno, le s tem namenom, da še preko vseh razlik še bolj podčrtam ono kar je skupnega in kar družni manjšine v njihovem položaju.

Če so med manjšinami močne manjšine, tiče to predvsem dotične večine, ne more pa biti za takozvane slabotne manjšine zadosten razlog, da se odvrtajo od svojih močnejših sester. Po drugi strani pa moram izjaviti, da nisem pri močnih, konkretno in pravilno povedano, pri neizločenih skupinah nikdar opazil namena, da bi hotele s pomočjo delitve v močne in slabotne manjšine zadnje izključiti od skupnega dela.

Dalje, če služijo takozvane močne večine res ciljem političnega gospodarstva, torej imperijalističnim ciljem dotičnih narodov oziroma držav, bi skupno delo s slabotnimi manjšinami pač ne bilo posebno ugodno zanje in bi jih kvečjemu oviralo. Z našega stališča pa bi moralo biti odločilno vprašanje, če se močnih proti slabosti drugih lahko tudi uveljavi pri ciljih skupnega dela. Jaz to zanikam. In če bi tudi ta nevarnost obstojala, bi po mojem mnenju ne bilo primerno zoperstaviti se ji niti na način, da se slabotne manjšine umaknejo in kuhajo svojo jezo. Tu nasprotno velja, spričo velike prednosti, ki jo narodnostni kongresi nudijo baš slabotnim manjšinam, udržitvi in uveljaviti svoj lastni vpliv s tim živahnostim in izdatnejšim sodelom. Priznam, da odlikuje ogroženi položaj takih manjšin nesreča, da jim je že povprečno in toliko bolj vsako večje delo posebno otežkočeno. Vendar se mi zdi, da je naznačena pot edino prava. In zastopniki slabotnih manjšin so že in bodo v bodočnosti, upajmo, še bolj dokazali, da ta pot za njih osebno ni neprehodna.

Delitev v močne in slabotne manjšine ima verdar tudi še drugo stran, ker treba pomisliti, če ne koristi obstoj in nedelo močnih skupin v prvi vrsti baš slabotnim. V zvezi s tem omenjam resolucijo, ki je bila na zadnjem

kongresu sprejeta z vsemi glasovi, posebno tudi z nemškimi, in ki je slovenski manjšini na Koroskem dovoljeno kulturno avtonomijo sicer pozdravljala, odločno pa odklonila način njene izvedbe. Če bi morale slabotne manjšine tako resolucijo sklepati, le v svojem ožjem krogu, bi ne imela niti polovice toliko moralne sile. Proti temu ugovarja sicer izjava o izstopu manjšin iz Nemčije, da bi se kongres slabotnih manjšin sploh ne boril za kulturno avtonomijo kot najsilnejše sredstvo za praktično rešitev manjšinskega vprašanja v okviru držav in se tudi ne bi zavaroval proti njeni zlorabi. Naši kongresisti so pa priporočili kulturno avtonomijo le principijelno in z izrecno omejitvijo, da se izvede le s pristankom dotičnih manjšin. V tem smislu so bile in so tudi slabotne manjšine za kulturno avtonomijo. V splošnem pa ne more biti skupnega dela močnih in slabotnih manjšin namen, da bi bili interesi močnih manjšin zastopani; trajno koristno je lahko le tedaj, če služi konkretnim, realnim interesom in torej tudi interesom vseh posameznih skupin. Kakor nečisto slabotne skupine služijo imperijalističnim tendencam močnih, tako imajo tudi te pravico razmotrivati, če ne obremenjuje skupnost s slabotnimi zasledovanjem njihovih lastnih držav.

V razmerju med narodnostmi bi bilo vendar boljše, če bi se delitev v slabotne in močne preveč ne povdarjala. Ne verjamem, da bi kdo hotel s povdarjanjem te razlike med imperijalističnimi in proletarskimi manjšinami doseči demagoške učinke. Znanstveno spoznanje sili k praktičnemu dokazu in uporabi, nikar pa naj ne zapelje zastopnikov narodnosti k uničevanju njihove kongresne enotnosti. Pozabiti ne smemo, da predločuje naše skupno delo, sodele vseh manjšin, in — če eksistirajo res slabotne in močne — baš njih složno skupno delo najjasnejše in najintenzivnejše bistvo in edino možnost rešitve za Evropo usodnih vprašanj. Države si lahko nudijo med seboj le materijelno varnost in materijelno razorožitev. Evropa pa potrebuje predvsem moralne razorožitve in ustvaritve moralne varnosti med narodi. Ti so predvsem, če ne izključno psihološki subjekti mirovne narodnostne skupnosti ali pa narodnostnega sovražstva, ki proti Evropi z nesrečo nove vojne Zmirom ostane zasluga narodnostnih kongresov, da so to stran evropskega problema kar najostreje obsvetili. Naloga še ni izpolnjena. Vsi tedaj morajo evropske narodnosti kakor v svojem lastnem, tako v interesu celega sveta, nadaljevati pričetno delo in tudi oni, ki so se zdaj umaknili v ozadje, se morajo zopet pridružiti skupnemu delu.

(Dalje prih.)

Iz seje verifikacijskega odbora.

Da vidijo naši bralci, kako veselo debatirajo naši narodni poslanci objavljamo odlomek iz poročila »Politike«, ki piše med drugim:

Radikal g. Bogdan Milašinović pravi, da je opozicija izkoristila priliko, da govori skozi okno. Ta pritožba (proti volitvam v skopljanskem okraju) ni naperjena samo proti g. Velji Vukičeviću, temveč tudi proti mandatu, ki so jih dobili demokrati. Pritožba ne vsebuje nobenih konkretnih podatkov.

Veliki župan je vse to organiziral, jaz pa sem dobil potem razbito glavo, vzklika g. Pavle Radić.

Milašinovića oblije rdečica in zakliče: — Ta napad na Vas so obsodili tudi radikalni listi, če ste čitali, toda časopisi vaših sedanjih zaveznikov sam. demokrati so trinitirali in dejali, da je tako odgovorilo srbsko Skopje antiradikalnim elementom.

Ni resnica, protestirajo sami demokrati, dečim se g. Svetozar Pribičević ironično smeji. G. Milašinović mu zakliče:

G. Pribičević, ne smejte se, ker ste Vi imenovali Radića, ko sem jaz zagovarjal sodelovanje s Hrvati, za bandita, denuncianta in avstrijskega špiona, jaz pa sem bil po vašem srbski izdajalec! Danes pa je nam težko,

da g. Radić napada predsednika vlade, g. Vukičevića, o katerem je preje govoril, da je sijajen in velik človek.

— Radić čisto menja mnenje, konstatira radikal g. Kostić.

Pavle Radić reče nato Milašinoviću:

— Bili ste proti Boži Maksimoviću, sedaj pa ste skupaj z njim.

— To je politična stvar, se opravičuje g. Milašinović, kar rodi smeh in veselje v opoziciji.

Nato znova govori Stjepan Radić, ki pravi, da nas Čehi zavidajo, ker nimamo ne socialistov in ne komunistov v parlamentu in da se čudijo, kako to, da ne moremo v taki silni situaciji napredovati. A kako naj napredujemo, če se bje narod s kopitom in preganjanjem z revolucije in kadar pravi predsednik vlade, da je vsaka za Radića ali Pribičevića oddana kroglica izgubljena. (To je v resnici neverjeten greh g. Vukičevića! Op. ured.)

Pribičević in jaz sva ustvarila to, kar je tam preko, in sedaj nadaljujemo tam, kjer so bile prekinile naju vaše intrige in sile.

In sedaj smo dorasli in sedaj vas bomo zadržali, ker ste to zaslužili. Mi smo zastopniki naroda, Vi pa niste niti predstavniki na-

reda in niti ne od policije. Tudi policija je boljše od Vas. (Aplavz in smeh)...

Nato je večina odbora Radićeve predloge in potrdila mandate g. Vukičevića in ostale iz skopljanskega okraja.

Nato je St. Radić na široko branil mandat radikalnega disidenta g. Radojevića in med drugim dejal: Ta človek ima vse osebnostne kvalitete, samo da ni demagog in svečanostni govornik. On ni manjak, ko jaz in Pribičević. (Buren smeh. Tudi Pribičević se sladko smeji.)

Po krajši debati je nato večina proti demokratskemu predlogu potrdila mandat Radojevića in obeh poslancev, ki so bili izvoljeni na njegovi listi.

Za predlog so glasovali radikalci, klerikalci, radićevci in sami demokrati. Z istimi glasovi so bili sprejeti tudi drugi predlogi, narkar je Radić zaklical: Staro prijateljstvo se obnavlja in s tem namignil na nekdanjo njegovo prijateljstvo z radikali.

Politične vesti.

— Sporazum med esdeesariji in radićevci tudi v Sloveniji? V zadnjem »Kmetiskem listu« poroča g. Pucelj, kako mu je St. Radić takoj po volitvah zaupno dejal, da se gg. Radićevci in Korosček zelo motita, če mislita, da bo še znanprej igral vlogo dresirnega psa, ki poslušno aprotira predmete, ki mu jih nametava gospodar. Toda on ne bo več skakal, če mu bodo metali Pribičevića. — K tej za g. Radića gotovo ne preveč laskavi primeri, dostavlja g. Pucelj opazko, kako zelo so ga pelenili esdeesariji, ker niso sprejeli njegovega predloga, da bi bil St. Radić na štajerskem nosilec skupne liste. G. Pucelj pravi nadalje, da je že naprej slutil, kaj da bo prišlo in če bi esdeesariji njega poslušali, bi bili danes že mnogo naprej. — Se jasnejši ko g. Pucelj, pa je »Kmetiski list« sam, ki poroča, o seji verifikacijskega odbora tudi to-le: »Klerikalci so vložili pritožbo proti izvolitvi Ivana Ureka za poslanca, češ, da je bil obsojen radi političnega izsiljevanja in da je za poslanca nesposoben, ker so v letu 1923-24 zdravnik ugotovili, da je radi živčne bolezni duševno manj vreden. Tak ugovor pač še ni bil nikoli vložjen, kaj takega so zmogli le naši klerikalci. Ko bi bili duševno toliko vredni vsi klerikalci, kakor je Urek, pa bi se nam bolje godilo kot sedaj.« — »Kmetiski list« čuti torej potrebo, da brani g. Ureka. Ali naj bo morda v tem tudi odgovor na vprašanje, kako da zastopa g. Urek v Narodni skupščini SDS, v oblastni skupščini pa SKS in je s tem menda načelstvo SDS tavno tako zadovoljno ko načelstvo SKS.

— Razmere v demokratski stranki. Ko bi se imela v terek popoldne vršiti odločilna seja Demokratske zajednice, ni bilo k seji g. Marinkovića, ker je obolel. K seji ni bilo tudi g. Davidovića, ker da je že vse povedal. Tako je odločilna seja Demokratske zajednice odpadla in edin rezultat dolgotrajnih debat v demokratskem klubu je moglena resolucija, ki smo jo objavili včeraj. Iz tega se vidi, da si demokrati danes še ne upajo razčistiti situacije v svoji stranki in da bo še nadalje nasprotje med Davidovičem in Marinkovičem razjedalo stranko. Pripomniti je treba, da ne gre pri sporu med Marinkovičem in Davidovičem samo za taktična nesoglasja, temveč se program Marinkovića načelno razlikuje od programa g. Davidovića. Zato tudi ni mogoče premostiti nasprotje s kompromisom, temveč bodo morali demokratski poslanci — radi ali neradi — vgrizniti v to kislno jabolko in se odločiti ali za g. Marinkovića ali za g. Davidovića. Do te odločitve mora priti, ker je sedanja situacija, da del demokratov napada vlado, v kateri sede tudi demokratski ministri, že nevzdržna. Kakor se bodo odločili demokratski ministri, tako bo tudi padla odločitev o naši notranji politiki. Če se odločijo demokratski poslanci v pretežni večini za g. Marinkovića in njegovo politiko, potem je sedanja vlada zasigurana in pričela se bo doba mirnega in stvarnega dela. Če pa bo šla pretežna večina demokratskega kluba za g. Davidovičem, potem je vladna kriza neizbežna. Veliko vprašanje pa je, če bo iz te krize nastala vlada takozvane demokratskega bloka, temveč mnogo verjetneje in skoraj sigurno je, da bodo potem znova razpisane volitve, ki pa bodo radikalom brez dvoma prinesle čisto drugačen uspeh, ko septemberske. Ker to g. Davidović najbrže tudi čuti, zato njegov resigniran vzklik, da se poda v Vrnjačko banjo in da odneha v boju.

— Razgaljena kleveta opozicije. V »Politiki« je bil objavljen nek Vukičević »Zaupen razglas«, v katerem baje daje ta navodila uradnikom, kako morajo za izvolitev vladnega kandidata zlorabiti svojo moč. Z ozirom na ta razglas je poslal g. Vukičević predsedniku verifikacijskega odbora sledeče pismo: »Gospod predsednik! V današnji »Politiki« sem prečital svoj »Zaupen razglas«. Za mene, ko tudi za vse druge je ta razglas nekaj novega, ker je od začetka do konca izmišljen in lažnjiv. Prečital sem, da je to zloba podpisal Dušan Subotić, bivši narodni poslanec, kateremu bom dal priliko, da pred sedanjem dokazuje obstoj tega razglašja. Njega ne ščiti imunifeta kakor druge, ki neovirano klevetajo in zato se nadejam, da ga bo v bodoče minila volja za klevetanje. Čast mi je Vam kot predsedniku verifikacijskega odbora to sporočiti.«

— Spor z Bolgarijo bo mirno poravnal. Vest o proglasitvi obsednega stanja nad bolgarsko Macedonijo je vplivala v Beogradu zelo ugodno in splošno se sodi, da je s tem glavna napetost premagana. Poslaniku Nešiću je poslala naša vlada zapisnik o zaslišanju prijetele atentatorja, da ga izroči bolgarski vladi. Zapisnik je zlasti pomemben vsled izjav o sodelovanju makedonstvujuših z izjavni bolgarskimi krogi. Vendar pa ni uradnih bolgarskih novih zahtev, temna naša vlada stavlja nobenih bolgarske vlade, več prepustila uvidenosti potrebne ukrepe za mirno poravnano spora.

— Pomen angleškega posredovanja v Sofiji. Vsi londonski časopisi komentirajo in no-

tirajo razvoj dogodkov na Balkanu. »Times« so celo priobčile uvodnik pod naslovom »Beograd in Sofija«. To pisanje angleških listov je zelo pomembno, posebno tudi zato, ker je Anglija posredovala pri bolgarski vladi radi jugoslov.-bolgarskega spora. Iz Sofije poročajo, da je Burov v razgovoru z angleškim poslanikom naglasil, da bo bolgarska vlada ukrenila vse potrebno, da se bodo kalile miru pregnali, ker škodujejo dobrim odnosom med Jugoslavijo in Bolgarijo.

— Vprašanje narodnih manjšin v Italiji pred manjšinsko komisijo Društev za Zvezo narodov. V Sofiji zbirajoča manjšinska komisija Društev za Zvezo narodov je obravnavala na svoji torkovi seji položaj narodnih manjšin v Italiji. Kot prvi je govoril zastopnik tirolskih Nemcev, baron Sternbach. Dejal je, da nimajo tirolski Nemci nobenih separatističnih teženj, da pa zahtevajo, da se njih kultura, jezik in tradicije spoštujejo. Zlasti je opozarjal baron Sternbach na prepoved nemških šol. Jugoslovanska deputacija je predložila posebno francosko spisano brošuro o preganjanju Jugoslovancev v Italiji. O položaju jugoslovanske manjšine sta poročala še dr. Vitlan in prof. Ibrovec iz Beograda. Italijanski delegat Giannini je odvrnil, da je manjšinsko vprašanje samo notranje vprašanje Italije, v katerega se nima nihče vmešavati. Delegat Nemčije Junghann je nato apeliral na italijanske delegate, da v imenu duha, ki mora prešinjati Zvezo narodov, človeško postopajo z manjšinami. V istem smislu je govoril tudi francoski delegat Anbard in drugi delegati. Nato je predlagal grški delegat Argyropoulos resolucijo, v kateri se izreka nada, da bodo italijanske veštinske in manjšinske lige pripomogle k rešitvi manjšinskega problema. Resolucija je bila sprejeta in enake tudi resolucija, v kateri se opozarja Svet Zveze narodov na sklep plenarnega zasedanja Zveze narodov iz septembra 1922, da morajo tudi zmagovite države spoštovati pravice manjšin.

— Napetost med Poljsko in Litvo popušta. Iz Varšave poročajo, da se je maršal Piłsudski odločil spor med Litvo in Poljsko radi Vilne predložiti Zvezi narodov, kjer bo to vprašanje sigurneje pozitivno rešeno. — Iz Kovna pa javljajo, da je vlada zaprla vse meje proti Litvi. V Kovnu so tudi aretirali več čustnikov, ki so člani odbora za obnovo litavske republike in sicer radi njihove protivladne in hipernacionalistične agitacije. — Sedaj pa je poljska vlada večino aretirancev oprostila. Vsi tedaj se je napetost med Poljsko in Litvo zelo zmanjšala.

Dr. Fran Windischer:

TEČAJ ZA IZLOŽBENE ARANŽERJE.

Reklama igra v modernem kupčijem poslovanju veliko vlogo in je zlasti v večjih kupčijskih središčih odlične važnosti. Med reklamnimi pripomočki in sredstvi, katera naj obrnejo pozornost občinstva na posameznem trgovsko hišo in privabijo kupovalca v dotično prodajalno, pa je prav posebno individualne važnosti izložba. Lepa, svojevrsna, okusna, prikupna in vabljiva izložba obrača pozornost naše in na lastnika podjetja. Kakor drugod posvečajo trgovski in obrtni gospodarji tudi pri nas v Ljubljani svojo skrb in pozornost prodajalniškim izložbam v vedno večji meri. Naše izložbe postajajo vse lepše, okusnejše in svojevrsnejše. Vzgladi vlečejo in vzpodbujajo. Stopinja in nivo naših izložb in izložbenih prostorov se trajno dviga. Pri nas je že dokaj ličnih in lepih izložb, katere bi smeli pokazati tudi v vsakem drugem velikem mestu, ki je v tem pogledu napredno in se ponaša z razvito izložbeno reklamo. Trgovina je živa in se trajno izpopolnjuje. Stremjenje trgovskih in obrtnih organizacij mora biti obrnjeno na to, da je napredek čim splošnejši, skrbeti morajo za to, da se da prizadetim krogom vseh vrst prilika za izpopolnjevanje in dovrševanje. Trgovci kakor trgovski sodniki, ki je stremelj in se želi izpopolniti, gotovo pozdravljajo vsesilno priliko, ki mu jo v kratkem ponudi Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani s tem, da priredi tečaj za izložbene aranžerje. Pred nekaj meseci sem to misel sprožil in odborovi seji tega društva in je odbor predlog sprejel soglasno. Prireditve takega tečaja ni lahka, pa je bilo potrebno posvetovati se delj časa o načinu take prireditve. Priprave so sedaj jako napredovale, pa je v bližnji bodočnosti že lahko računati z uresničenjem te namere. Tečaj za izložbene aranžerje se bo v kratkem vršil in je nameravan na ta način, da pričetno uvodno s splošnim predavanjem o predmetih stvarih, katerih poznavanje je vsekakor potrebno, predno pričetno s tečajem za izložbene aranžerje za posamezne trgovske skupine.

Naš odlični akademski slikar gospod Ivan Vavpotič se je prožnji Trgovskega društva »Merkur« ljubeznivo odzval in bo imel vrsto javnih predavanj v okviru Trgovskega društva »Merkur«. Razpravljal bo o harmoniji barv, o razsvetljavih, o delitvi prostora, o splošnih estetskih teorijah, o modernem dekorju. Predavanja bodo obsegala predvidoma tri ure in bo njih vsebina taka, da bo zanimala trgovca, sodruidnika in solrudnico, pa tudi široko javnost. Predmetna prireditve bo izvestno zanimiva in bi na njo opozorili že sedaj osobito tudi vse one naše žene, ki imajo opravka v trgovini in obrti ter one, ki se zanimajo za estetska vprašanja. Prepričan sem, da priredba najde živahen odziv v Ljubljani.

Kratke vesti.

Italijanski kralj je otvoril kongres iredentističnega društva »Dante Alighieri«.

Za predsednika irske republike je bil zopet izvoljen Cosgrave. Zanj je glasovalo 76 poslancev, proti pa 70.

General Gomez, vodja mehikanskih vstajev, je bil od vladnih čet uničujoče poražen, vendar pa mu je uspelo, da je z nekaterimi pristaji pobegnili. Predsednik Calles je odredil, da morajo biti takoj ustreljeni vsi uporniki, ki so prijeti pri izvrševanju sabotaže.

nad to bedno rajo po krivdi javne brezbriznosti.

Invalid nima kruha, nima zaslužka in ne eksistence. Enako tare beda in skrb matere vojne vdove z nedoraslo dečo. Vrste bridko decimira smrt.

V obupnem položaju si pomagajo vojne žrtve same; vadijo socialno borbo in svoje lastne akcije v gmočno pomoč najbednejšim. Nihov zaščitnik — lasno udruženje — si prizadeva za vsakovrstne akcije v ta namen.

O priliki žalnega dne, ko se spominjamo svojih mrtvih tovarišev, padlih in umrlih, hočemo letos napraviti v Ljubljani cvetlični dan. Iz njegovih dohodkov hočemo pomagati najbednejšim članom in članicam. Stopili bomo na ljubljanske ulice in pričakujemo odziva občinstva za naš plemeniti namen. Vsak najmanjši odkup za cvetlico bo koristil resničnim revežem. Kdor se bo hotel plemenito izkazati, naj blagovoli kupiti odkupni znak, kateri se že sedaj prodajajo po ljubljanskih trafikah, na cvetlični dan pa pri nabiralec.

Pomagajte vojnim žrtvam!

Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Ljubljani.

IZ ŽIVLJENJA VIJOLINSKEGA VIRTUOZA JANA KUBELIKA.

Rojen leta 1880 je vžival prvi glasbeni pouk pri svojem očetu ter že v 8. letu starosti nastopil na javnem koncertu v Pragi, kjer je igral skladbe Wieniawskega in Vieuxtempsa. Od leta 1892 do 1898 je obiskoval praški konservatorij. Takoj po absolutoriju je nastopil koncertno turnejo ter priredil prvi koncert na Dunaju. Takratni najmerodajnejši kritik »Neue Freie Presse« je napisal o prvem Kubelikovem nastopu sledeče besede: Če bi Kubelik igral v srednjem veku, bi ga sežgali kot čaravnik. Tu je dobil svoje prve boljše gosli, delo Josipa Quarnerija. Zatem je šla umetniška pot Kubelika tako slavno kot malokateremu nastopajočemu umetniku. V enem mestu je imel po 10 in več zaporednih koncertov. Prijatelji v Londonu so mu ob neki priliki poklonili krasne Straduarijeve gosli, bil je odlikovan v raznih državah z največjimi redi. Leta 1907 je potoval po vseh peterih delih sveta in v teku enega leta nastopil 212krat, med tem v newyorškem hipodromu pred 5325 osebami. Leta 1910 je postal srečen lastnik Straduarijeve vijeline, znane pod imenom »Emperor«, ki so poleg gosli Mesije in Alardem najslavnejše delo. Med svetovno vojno je prebival Kubelik na svojem veleposestvu

ter se posvetil izključno skladateljskemu. Napisal je celo vrsto del, katere z največjim uspehom izvaja na svojih koncertih. V letih 1923/26 je začel zopet s koncertnimi turnejami, prepotoval celo Evropo ter dal nešteto scističnih pa tudi orkestralnih koncertov. Danes je njegova pot ravnotako slavnostna in polna umetniških uspehov, kakor je bil njegov začetek pred 28 leti. Ljubljanski koncerti se vrši v petek, 14. t. m. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Četrtek, 13. oktobra: »Ukročena trmoglavka«, komedija. — Red B.
Petek, 14. oktobra: Zaprt.
Sobota, 15. oktobra: »Hlapec Jernej in njegova pravica«, drama. — Premijerski abonma.
Nedelja, 16. oktobra: »Ukročena trmoglavka«, komedija. — Izven.
Ponedeljek, 17. oktobra: »Idealni soprog«, igra. — Red D.

Opera.

Četrtek, 13. oktobra: Zaprt.
Petek, 14. oktobra: Zaprt.
Sobota, 15. oktobra: »Faust«, debut gospodične Vere Majdičeve. — Red C.
Nedelja, 16. oktobra ob 15. uri popoldne: »Orlov«, opereta. — Ljudska predstava po značilnih cenah. — Izven.

Tretja premijera v ljubljanski drami. V soboto 15. t. m. je v ljubljanski drami tretja premijera v letošnji sezoni in sicer se v pripravi Cankarjev »Hlapec Jernej in njegova pravica« v Skrbniškovi dramatizaciji. Glavno vlogo igra režiser g. Skrbnišek sam, v ostalem pa nastopa ves dramski ansambel z močno komparzarijo. Predstava se vrši za premijerski abonma.

Vse svetovno časopisje pozdravlja z največjim entuzijazmom zopetni nastop vijolinskega virtuozu Jana Kubelika v koncertni dvorani. Ko je med svetovno vojno javne nastope popolnoma opustil in zopet leta 1923 začel koncertirati, so ga hkratu zahtevala skoro vsa ana svetovna mesta, ki so preje poznala naravnost bajčno moč njegove igre. Največja moč njegove igre je tehnična stran, katero obvlada tako, kot nobeden njegovih

sovrstnikov. Kubelikov nastop v Ljubljani je v petek, dne 14. t. m. v Unionski dvorani. — Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

MANIFESTACIJSKI OBHOD NA OLIMPIJSKI DAN.

30.000 sportnikov je manifestiralo za sportne ideje v skupnem sprevedu v Pragi, 50.000 jih je tvorilo špaliir po praških ulicah, 21 godb je bilo v sprevedu! Tako je v septembru Praga manifestirala za sportno in olimpijsko idejo in zahlevala od občine, parlamenta in vlade, da z izdatno državno podporo omogoči dostojen trening in pohod na olimpijske igre zastopnikom Češkoslovaške republike.

Ljubljana tega ne zmore. Zato je tembolj potrebno, da ta dan vsi sportniki skupno nastopijo za olimpijsko idejo, da skušajo vsaj na ta način koristiti skupni stvari, da v močnem manifestacijskem obhodu pokažejo, koliko so narasle vrste sportnikov od zadnjega javnega nastopa pred štirimi leti. Pokažimo, da je ideja moderne telesne vzgoje petem sportu zavzela široke dimenzije in da se zaveda Ljubljana, da mora tudi v sportu zavzeti eno prvih mest v sportnem življenju naše države.

Vsi sportniki na delo! Mi bomo v nedeljo manifestirali s skupnim nastopom za olimpijsko idejo, na sportu naklonjeno javnost pa bomo apelirali, da odkupi skromne olimpijske znake v podporo fonda za IX. olimpijado, za pohod naših smučarjev v St. Moritz in naših atletov v Amsterdam.

Podrobnosti programa olimpijskega dne so bile objavljene v ljubljanskih listih v preteklem tednu, ponovili pa bomo celokupni program še v soboto.

Nedelja 16. oktobra boji tako kot po vsej državi tudi v Ljubljani in ostali Sloveniji dan sportnikov!

Odbor za propagando IX. olimpijade v Sloveniji.

ŠAH.

Aljehin izenačil.

Enajsta partija med Aljehinom in Capablanca se je končala po 65. potezi z zmago Aljehina. Stanje matcha je sedaj 2:2, dočim je bilo sedem partij remis. Za Aljehina je to nepričakovano dober rezultat in dokazuje, da so splošno vsi ruskega mojstra podcenjevali. Zato pa so številni prijatelji Aljehina tem bolj vzradoščeni nad njegovim uspehom.

12. partija je bila po 40. potezi prekinjena v ugodnejši poziciji za Aljehina.

Šahovski turnir v Londonu.
Prvo kolo je dalo le rezultat: Marchal je premagal Georga Thomasa, remis pa so bile partije: dr. Vidmar - Tartakover, Rety - Niemcevič in Bürger - Bogoljubov. Partija Colle - Yates pa še ni bila končana.

BORZE.

dne 12. oktobra 1927.

Devize in valute.

Ljubljana, Berlin 13.54—0, Curih 1094 do 1097 (1095.5), Dunaj 8—8.03 (8.015), London 276.3—277.1 (276.7), Newyork 56.64—56.84 (56.74), Praga 168—168.8 (168.4), Trst 309 do 311 (310).

Zagreb, Dunaj 8—8.03, Berlin 13.54—13.57, Milan 309.41—311.41, London 276.3—277.1, Newyork 56.645—56.845, Praga 167.997 do 168.797, Curih 1094—1097.

Beograd, Pariz 222.25—224.25, London 276.25—277.05, Newyork 56.6—56.8, Milan 309.25—311.25, Dunaj 7.995—8.025, Budimpešta 9.92—9.95, Berlin 13.53—13.56, Bruselj 7.915—7.945, Bukarešta 35.25—35.75.

Trst, Beograd 32.15—32.45, Dunaj 255.375 do 261.375, London 89.035—89.235, Newyork 18.24—18.30, Curih 352.50—354.50; dinarji 31.90—32.40.

Curih, Beograd 9.1325, Berlin 123.675, London 25.2575, Newyork 815.475, Pariz 20.365, Milan 28.825, Praga 15.365, Budimpešta 90.65, Bukarešta 3.23, Dunaj 73.175.

Dunaj, Beograd 12.4555—12.4955, Berlin 168.72—169.22, Budimpešta 123.71—124.01, London 34.55875—34.55875, Milan 28.68 do 38.78, Newyork 7.0715—7.0965, Pariz 27.7750 do 27.8750, Curih 136.38—136.88; dinarji 12.39—12.45.

Efekti.

Ljubljana, Celjska posojilnica 164—0, Ljubljanska kreditna banka 138—0, Prastredion 850—0, Kreditni zavod za trgovino in industrijo 160—0, Strojne tovarne in livarne 0—80, Združene papirnice Vevče, Gorice in Medvode 135—0, Ruše 260—270, Stavbna 56—0, Sešir 104—0.

Blagovna tržišča.

Ljubljanska blagovna borza. Les: Tendence nespremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni, in to 1 vagon bukovega oglja, suhega, vilanega, fco vagon nakladalna postaja po 78 in 2 vagona suhih bukovihi drv, fco vagon nakladalna postaja po 19. Deželni pridelki: Tendence za žito mirna, zaključkov ni bilo.

Uja Erenburg:

57

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel S. L.)

V take drobne zadeve se gospod Rajmond Ney ni rad vmešaval. Vse tako je prepustil Gastonu. Tega pa zdaj ni bilo tukaj, ker je bil na lovu za briljantom in je sploh še vedno bila v polnem teku vrtoglavica, ki jo je bil izzval gospod Jaks. Zato je moral tudi ravnatelj sam poslušati krojača.

— Dobro, to bo stalo peldeset frankov ter povrnitev stroškov. Kako se piše Vaš klient?

— Pa ima pa tako čuden priimek, da si ga ne morem zapomniti in sem si ga zato zapisal. Poglejte!

Ko so podbradki prečitali listek, so zavalovali in potlačili gospoda Neyu na stol, ki ga je previdno in pravečasno podstavil detektiv. Ko je ravnatelj pisarne izpil kozarec vode, je z zanj neobičajnim glasem šepnil mlademu Alfredu:

— Takoj se odpeljete na Avenue Henri-Martin, številka dvaindevdeset, in vprašajte, če živi tam ta človek in kako ga notirajo!

Pri tem je gospod Ney izročil Alfredu listek, ki mu ga je bil dal krojač.

Alfred se je vrnil šele ob šestih, to se pravi, da se je vozil več ko dve in pol uri. Ta čas je presedel gospod Rajmond Ney v pisarni in sicer tiho, brez besede, na istem stolu, na katerem se je bil sedel, in je težko, trgano dihal. Ko se je pa vrnil Alfred, je položil prst na usta in mu namignil, naj gre z njim v kabinet. In tam je Alfred razložil rezultate svojih poizvedb.

Dotični gospod ne živi več na Avenue Henri-Martin. Vrtarica pravi, da je kvarlopipec in sploh zelo sumljiva osebnost. Za stanovanje ji ni plačal cel termin, pred dvema tednoma je pa prišel pri igri ob ves denar, zastavil za stanarino smoking in se preselil v majhen hotel na ulici Monton-Duvergue. Alfred je šel tja. Stanovalec je tam slabo zapisan: za sobo ne plačuje in zahteva pijačo na kredit. Hotel je odvraten. Soba stane tri franke na dan. Temu krojaču se lahko da popolnoma opredeljen odgovor.

Zdaj pa ni gospod Rajmond Ney več vzdržal:

— Kaj krojač! Krojaču je lahko! Trpim pa jaz, jaz — Rajmond Ney! Vsak dan je pri meni večerjal, štiristo frankov si je izposodil. Norce je bril iz mojih sivih las. Ubil bi ga ko uš!

Ker pa ni bilo na licu mesta odsotnega sleparja, se je gospod Rajmond Ney vrgel na telefon, kakor bi ravno tega hotel zdrobiti.

— Gobelin, 1702. Bančna pisarna gospoda Juny. Govori Rajmond Ney. Ali vi pomnite, kako sem se nekoč pri vas informiral glede akcij »Evers«? Da, da. Še novembra. Pomnite? Obljubili ste mi, da boste poizvedeli. Da, da, ruske akcije. Ne, ampak petrolej. Boljševiki, pravite? Ne, Angleži. Da se motim? Pravite, da se motim? Nič vredne? Nič?

Gospod Rajmond Ney je vrgel iz roke slušalo in bedasto gledal po kabinetu. Edino ognja varna blagajna ga ni izzdala. In užaljeni podbradki so se nežno pritisnili k njenim hladnim stenam.

Čez nekaj časa je pa potrkal na vrata kabineta Gaston. V možganih ravnatelja je zasijelo upanje: pa se je le našel briljant? Odpadli nos je bil pa mračen. Pretaknil je bil vso juvelirjevo trgovino, da se je ves prepotil — kamenčka pa le ni našel.

— Vsi še enkrat tja! Išcite! Išcite vsó noč! Morate mi ga najti. Če ga najdete, vam dam stotisoč frankov. Vi veste, da...

Naenkrat je blesteča misel prešinila utrujeno mast.

— Jaz vem, da je vaša uboga soproga bol-

na na raku. Vem tudi, da bo umrla prej, ko poteče eno leto. To mi je povedal njen zdravnik. Ostali vam bosta dve hčerki. Najdite mi briljant in jaz vam dam Gabrijelo. Ona je slepa in ima rada otroke. Vi boste potem moj kompanjen. Po moji smrti pa dobite vse.

Gospod Rajmond Ney je laskavo pobožal blagajno.

— Gabrijela ima vendar ženina?...

— On ni ženin, ampak slepar in prevarant. On je... Azerbejdžan!

24.

Banka je strgana.

Halibjev je šel k n... ti čudovito brezskrbno in mirno razpoložen. Res je da je imel zadnje čase nekatere neprijetnosti. Drugi dan po tistem večeru, ki ga je tako razkošno preživel z malo Margot, se je zgodila majhna katastrofa. To je bilo v kazini »Martigny«. Ostanke prejšnjega bogastva, to je zadnjih tri tisoč frankov, je zaigral v dobri uri. Zadnja nada se mu je zasvetila, ko je Halibjev držal banko, kjer se je nabralo čez dva tisoč frankov. Takrat je pa neki nesramen Perz prikupil še karto, se prijetno nasmešnil in mirno spravil oba tisoča v žep.

(Dalje prihodnjič.)

Na veliko! Galanterija Na veliko!

Trikotaža za dame in gospode. — **Volna za pletenje** v vseh barvah. — Velika izbira **nogavic, kravat** v raznih cenah. — **Kompletne potrebščine** za krojače, šivilje in čevljarje. — Razne toaletne in kozmetične potrebščine pri

Josip Petelinc-u Ljubljana

Sv. Petra nasip 7 ob vodi.

Postrežba točna.

Cene nizke.

Postrežba točna.

WECK

čase in aparati za ukuhanje so najcenejši, ker so najboljši. Znatno snižane cene. Ugodni pogoji! Tovarniška zaloga: **Krokov trg 10 pri trdku Fruktus, Ljubljana.**

Pouk ali konverzacija

v nemščini, francoščini, angleščini in italijanščini daje izobražena nemška dama. Naslove prosi na upravo »Nar. dnevnik« pod »Individualni pouk«.

Novi jezikovni tečaji:

angleščina, španščina. — Prof. dr. Pavel Brežnik Pojasnila: sluga gimnazije Vrtača.

Širite

„Narodni Dnevnik“!

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA

TRG.-IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVESNICA. * TELEFON. ŠT. 2552.

Izdajatelj: Aleksander Zelesnikar. — Urejuje: Vladimir Svetek. — Za tiskarno »Merkur« odgovoren: Andrej Sever. Vsi v Ljubljani.